

Åseral kommune - høyring av kommuneplanen sin arealdel 2026–2036 - vedlegg til politisk sak: plantekniske innspel

Veg

Vegforvaltninga har følgjande innspel:

Føresegn 3.3.2.1 bokstav b) nr. 5 bør supplerast med at tilkomst for nye einingar primært skal skje gjennom utvida bruk av eksisterande avkøyrslar. Fylkeskommunen arbeider for å redusere talet på avkøyrslar frå fylkesveg.

Framlegg til nye bustadområde: For nr. 7 Maddan, nr. 9 Smeland, nr. 40 Lognavatn og nr. 75 Madland vil tilkomsten vere frå fylkesveg. Krav til avkøyrslar i Statens vegvesen si handbok N100 vil vere førande. For nr. 9 og nr. 40 bør det arbeidast for felles avkøyrslar frå fylkesvegen.

Framlegg til nye område for fritidsbustader: For nr. 11 Lisløy kan det vere behov for utbetring av eksisterande avkøyrslar frå fylkesveg 4028, mellom anna når det gjeld friskt og geometrisk utforming. Dette bør avklarast gjennom reguleringsplan.

Framlegg til nye område for råstoffutvinning: For nr. 14 og 15 Smeland og nr. 20 Under Tjovskora må det i reguleringsplan setjast av buffersone mot fylkesveg 4030, jf. føresegnene til kommuneplanen. Det må òg sikrast naudsynt friskt i avkøyrslar frå fylkesvegen.

Friluftsliv

Det er ikkje gjennomført kartlegging og verdsetjing av friluftsområde i kommunen. Fylkeskommunen oppmodar kommunen til å gjennomføre ei slik kartlegging for å sikre eit godt kunnskapsgrunnlag.

Miljødirektoratet har utarbeidd ein oppdatert metode for arbeidet (retteiar M-3133). Direktoratet gir, etter søknad gjennom fylkeskommunen, støtte til gjennomføring av kartlegging og verdsetjing i kommunane.

Kulturminne – arkeologi

Kommuneplanen sin arealdel og kulturminnelova:

Fastsett arealbruk i kommuneplanen har ikkje direkte rettsverknad overfor automatisk freda kulturminne, jf. kulturminnelova § 8 fjerde ledd. Det inneber at arealbruken først vil bli endeleg avklart når dei einskilte reguleringsplanane vert sende til fylkeskommunen.

Fylkeskommunen gjer merksam på at forholdet til kulturminnelova òg må avklarast for tiltak som er unnatekne plankrav, både på land og i vatn- og sjøareal.

Stølstuffer og stølsvollar:

Stølstuffer og stølsvollar utgjer ein viktig del av kulturlandskapet i Agder sine utmarksområde. Det er kjent at stølsdrift har røter tilbake til jernalderen i Noreg. Samstundes manglar det sikre dateringar frå slike lokalitetar i Agder, då det så langt ikkje er gjennomført større undersøkingar av stølsområde i fylket.

Dette representerer eit betydeleg kunnskapshol, og forkinga på feltet er avgrensa. På grunn av manglande kunnskapsgrunnlag er det ikkje mogleg å slå fast alderen på dei einskilde stølane.

Merknadene er derfor baserte på ei generell vurdering av landskapet og denne typen kulturminne. Kartlegginga som er gjennomført i Agder, byggjer på skriftlege kjelder, stadnamn, kart og synfaringar. Det er ikkje utført arkeologiske undersøkingar eller teke vitskaplege prøvar som kan datere stølsdrifta i regionen.

Undersøkingar frå andre delar av landet har vist at stølsområde ofte inneheld fleire eldre bruksfasar som ikkje let seg spore gjennom skriftlege kjelder. Det er grunn til å tru at stølane i Åseral har vore nytta som stølsområde gjennom lang tid. Plasseringa i landskapet er samanliknbar med område som er undersøkte i andre fylke, der det er påvist svært høg alder.

Dette er kunnskapsverdiar som bør takast vare på for framtida. Det er derfor ikkje ønskjeleg å opne for ny utbygging innanfor område der det har stått stølstufter eller lege stølsvollar, sjølv om dei er registrerte som ikkje freda i Askeladden.

Fylkeskommunen ber kommunen presisere i føresegnene at det ikkje skal givast løyve til gjenbruk eller gjenoppføring av stølstufter eller stølsbuer til nye bygg, som fritidsbustader eller liknande, før forholdet til kulturminnelova er avklart.

Ut frå plasseringa i landskapet kan stølsvollane òg ha vore nytta som opphaldsstader i samband med jakt og fangst i steinalderen eller bronsealderen, eller i tilknytning til annan utmarksbruk, til dømes jernutvinning i jernalderen eller mellomalderen.

Kulturminne – nyare tid

Kommuneplanen kan nyttast til å ta vare på verdiar knytte til verneverdig busetnad, bygningsmiljø med regional eller lokal kulturminneverdi og kulturlandskap generelt.

Føresegner om kulturmiljø med tilhøyrande omsynssone H570 i plankartet kan nyttast til dette føremålet.

Det er positivt at framlegg til føresegn § 3.1.2.1 om fritidsbustadområde stiller krav om tilpassing av bygg til eksisterande terreng og vegetasjon, og samtidig rår frå flatsprenging av tomter.

Føresegnene kunne likevel ha vore tydelegare når det gjeld krav til tilpassing til terreng, fjellformasjonar og vegetasjon, for å førebyggje uheldige og irreversible inngrep i landskapet.